

Mindshift van lineair naar circulair

Een methodiek voor een holistische transitie met casevoorbeeld SON-site

HET PROJECT IN HET KORT

Het project Mindshift van lineair naar circulair werd gecreëerd door Glocal4impact bvba. Het doel is een **methodiek uitwerken** om bij de ontwikkeling of renovatie van een bepaalde buurt, wijk, stadgedeelte ... **zoveel mogelijk stakeholders te betrekken** en iedereen op een circulaire manier te laten meedenken. De focus ligt op het **coöperatief engageren van alle betrokken partijen** (architect, landschapsontwikkelaar, aannemer, uitbater, buurtbewoners ...) **via allerlei activiteiten**.

Daarbij baseren we ons op de **Theory U-methode**, een veranderingsmanagementmodel dat mensen in verschillende stappen laat loskomen van een bestaand referentiekader om onbevooroordeeld en met een open kijk ruimte te maken voor het nieuwe.

We hebben de methodiek uitgetest met een **casevoorbeeld**: de transformatie van de **SON-site in Mechelen** tot een **Europese eco-innovatiehub rond duurzaamheid**, door Sundry Seeds Mechelen. Op de vernieuwde site is er ruimte voorzien voor ondernemerschap in diverse ketens: een stadsakker, brasserie, Fairbnb, co-werkplek en co-ontspanningsruimte. De sleutelvraag is hoe de cvba tijdens de verschillende

stappen van de herbestemming **enthousiaste burgers en buurtbewoners kan betrekken** en verantwoordelijkheid laten dragen.

Het project bestaat uit **twee fases**. In een eerste fase ligt de focus op het verkrijgen van **theoretisch inzicht** door middel van stakeholdermapping, een analyse van het renovatieproces, de doelgroep ...

In een tweede fase worden allerlei **activiteiten** ontwikkeld en getest die de interactie en betrokkenheid van **buurtbewoners, bouwprofessionals en duurzame sympathisanten** versterken: een **opendeurdag** met circulaire lezing en impactgesprek, een **veranderingstraject** met bouwprofessionals, **workshops** rond circulair renoveren voor buurtbewoners en bouwactoren, circulaire **mentoring** van aannemers, een **buurtconsultatie** over het masterplan ...

PROJECTGEGEVENS

Dossiernummer: 2018-144
 Looptijd: 12/2018 tot 10/2020
 Subsidiebedrag: € 100.000

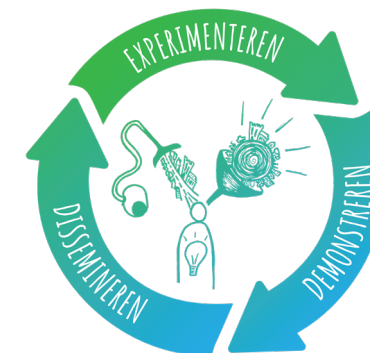
Een project van:

Glocal4impact BVBA

Samen met:

GOESTHING BVBA, Architectenassociatie
 ARAS BVBA, Buurtcomité Heihoek (feitelijke vereniging)

[naar de databank >](#)

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

- 1 We hebben **verschillende tools toegepast** bij de herbestemming van de SON-site om **burgerinitiatieven** te ondersteunen en stakeholders te **adviseren** bij het uitwerken van ideeën tot concrete projecten, bijvoorbeeld een stakeholdersinventaris, buurtconsultaties ...
- 2 We hebben een reeks **activiteiten getest om verschillende groepen betrokkenen meer circulair te laten (mee)denken**. Die zijn nu bruikbaar om een mindshift van lineair naar circulair te faciliteren bij andere circulaire buurtparticipatie- en ontwikkelingsprojecten.
- 3 We ontwikkelden een **conceptueel ontwerp voor een materialenhub**, een praktische toepassing van ons theoretisch concept, waarbij we in een lerend netwerk met initiatieven uit Leuven, Gent en Antwerpen kennis delen over de ontwikkeling van een lokale materialenhub.
- 4 We creëerden een **theoretisch kader** om transitieprojecten met een doelgroepsspecifieke focus te faciliteren, gebaseerd op de vijf stappen van de Theory U-methode. (Door de coronacrisis konden we die nog niet testen.)

KERNCIJFERS

6

contextverkennde
methodieken

4

diepte-interviews met
bouwactor

9

sensibiliserende activiteiten

1

materialenhub ontwerp

BELANGRIJKSTE GELEERDE LESSEN

- 1 Er bestaat een **spanningsveld tussen burgerinitiatief en projectontwikkeling** wanneer een duurzaam idee zich ontwikkelt tot circulair project met waardegedreven commerciële insteek. **Vooroordelen** maken een integrale holistische transitie moeilijk.
- 2 Onze toegepaste methodiek vraagt om **afstand te nemen van het eigen referentiekader**. Dat is niet evident en veel betrokkenen ervaren moeilijkheden om out of the box te denken. Een duidelijke doelomschrijving en een kerngroep die gezamenlijk aan dat doel werkt, zijn basisvereisten.
- 3 We moeten **ons bereik nog trachten te vergroten**. Ondanks onze inspanningen op vlak van communicatie blijft het een uitdaging om een **groter aantal deelnemers** te bereiken voor de activiteiten. Bovendien tonen aanzienlijk meer mannen dan vrouwen interesse.
- 4 Het is heel belangrijk om **aannemers** mee te krijgen in ons verhaal om bepaalde circulaire principes hands-on te kunnen toepassen op de werf. Deelnemen aan professionele circulaire workshops is voor aannemers echter minder evident.

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

Het project heeft **veel kennis en ervaringen** opgeleverd over de manier waarop de buurt en andere partijen kunnen worden betrokken in circulaire ontwikkelingsprojecten. Op basis van die kennis formuleerden we **advies** aan Sundry Seeds Mechelen voor de **volgende fases** van de herbestemming. Zo kan een **circulaire werfcoördinator** helpen de werken in goede banen te leiden door de communicatie te faciliteren tussen de verschillende stakeholders. Een vragenlijst, die aannemers invullen bij aanvang en bij oplevering, kan helpen de mindshift in kaart te brengen. Verder kan een **circulaire coach** via wekelijkse meetings de toepassing van circulaire principes volgen. **Sensibiliserende workshops** voor buurtbewoners kunnen ook in het verdere goedkeuringsproces van het masterplan de betrokkenheid verhogen.

